

Referanser:

Arkivsak: 18/03688-1

Kirkemøte 2019 – program og saksliste

Sammendrag

Kirkemøtet 2019 avholdes i overgangen mars – april på Scandic Hotel Nidelven. I henhold til Kirkemøtets forretningsorden § 2-3 er det Kirkerådet som forbereder og tilrettelegger saker som skal behandles. Kirkerådet har det praktiske ansvar for ytre opplegg og gjennomføring av møtet.

Det er meldt 15 saker til Kirkemøtet 2019, hvorav 11 skal behandles i de ordinære komiteene.

Kirkemøtet 2019 vil følge den innarbeidede strukturen med inviterte gjester til åpningsdagen, og veksling mellom komite- og plenumsbehandling av saker gjennom uken.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet vedtar følgende foreløpige saksliste for Kirkemøtet 2019:

KM 01/19 Godkjenning av innkalling og saksliste

KM 02/19 Rapport fra Dnks kontrollutvalg

KM 03/19 Valg

KM 04/19 Orienteringssaker

KM 05/19 Justering av Ordning for hovedgudstjeneste og Alminnelige bestemmelser

- KM 06/19 Kirkeordning for Den norske kirke
- KM 07/19 Regler for valg av Kirkeråd
- KM 08/19 Kirkemøtets budsjettreglement
- KM 09/19 Fordelingsnøkler i rettssubjektet
- KM 10/19 Ny forskrift om døvekirkelige organer
- KM 11/19 Ulike menighetsdannelser
- KM 12/19 Melding om kontrollutvalgets arbeid
- KM 13/19 Kirkemøtets fordeling av midler 2020, budsjett 2019
- KM 14/19 Endring i personalreglementet
- KM 15/19 Revidert strategiplan for samisk kirkeliv

2. Kirkerådet ber om at det arbeides videre med planlegging av Kirkemøtet 2019 ut fra de føringer som ble gitt i møtet.
3. Kirkemøtet avholdes i perioden 27.mars – 1.april 2019.

Saksorientering

Saker som foreslås fremmet for Kirkemøtet 2019

Foruten godkjenning av dagsorden, orienteringssaker og nødvendige valg, KM 01/19,03/19 og 04/19 foreslås følgende saker fremmet for Kirkemøtet i 2019:

KM 02/19 Rapport fra Den norske kirkes kontrollutvalg

I henhold til § 2 i *Regler for Den norske kirkes kontrollutvalg* skal utvalget på Kirkemøtets vegne forestå den løpende kontroll med Kirkerådets virksomhet – herunder kontrollere om Kirkemøtets vedtak blir fulgt opp etter deres innhold og forutsetninger. Det heter videre at «Kontrollutvalget rapporterer årlig resultatene av sitt arbeid til Kirkemøtet, etter at disse først har vært forelagt Kirkerådet til uttalelse.». Det antas at Kirkerådet vil få rapporten på sitt marsmøte i 2019. Rapporten legges frem i Kirkemøtet av kontrollutvalgets leder direkte i plenum.

KM 05/19 Justering av Ordning for hovedgudstjenesten og Alminnelig bestemmelser

Ordning for hovedgudstjenesten med alminnelige bestemmelser ble vedtatt av Kirkemøtet i 2011 og tatt i bruk 1.søndag i advent samme år. Kirkemøtet 2010 ba om at det ble lagt til rette for justeringer av den nye ordningen etter 3- 6 år. Kirkerådet behandlet i desember 2017 høringssak om justering av hovedgudstjenesten. Saken har nå vært på høring og bearbeidet forslag legges frem for Kirkerådet september 2019 før det oversendes Bispemøtet til uttalelse.

KM 06/19 Kirkeordning for Den norske kirke

Det tas sikte på å legge frem en kirkeordning for Kirkemøtet 2019, slik at denne kan tre i kraft når Stortinget vedtar ny lov om tros- og livssynssamfunn, trolig våren

2019. Det tas utgangspunkt i dagens kirkelov, men med de endringer som må foretas som følge av ny trossamfunnslov. I tillegg kommer et nytt kapittel; Den norske kirkes grunnlag.

Saken legges frem for Kirkerådet i september, det planlegges videre høring høsten 2018 med endelig behandling i Kirkerådets januar møte.

KM 07/19 Regler for valg av Kirkeråd

Kirkemøtet behandlet i 2018 sak om Kirkerådets sammensetning. Rådet ble bl.a utvidet fra 15 til 17 medlemmer. En ny sammensetning av rådet fordrer nye regler for valg. Det skal velges nytt Kirkeråd under Kirkemøtet i 2020, nye valgeregler må vedtas i 2019. Kirkerådet får seg forelagt forslag til regler i sitt septembermøte, forslaget blir deretter sendt på høring.

KM 08/19 Kirkemøtets budsjettreglement

Kirkemøtet 2016 fastsatte et budsjettreglement som trådte i kraft fra budsjettåret 2017. Komiteen ba om at reglementet skulle tas opp igjen til ny behandling senest på Kirkemøtet i 2019. Det er behov for en del formelle endringer og presiseringer, men ingen større materielle endringer. Kirkerådet får forslag til budsjettreglement i sitt desembermøte.

KM 09/19 Fordelingsnøkler i rettssubjektet

En arbeidsgruppe utarbeidet i 2014 et forslag til modell for nasjonal ressursfordeling av prestedtjenesten – «vi deler prester». Forslaget ble drøftet i ulike fora, og det ble konkludert med at det var behov for videre utredningsarbeid. Kirkemøtet vedtok i 2014 *Framtidige fordelingsnøkler*:

«Kirkemøtet ber om at det arbeides videre med fordelingsnøkler for ressursfordeling mellom bispedømmene og ber om at det fremmes sak om dette på et senere møte (KM 10/14 punkt 8)». Kirkerådet fattet følgende vedtak i 2017:

«Proessen med å utarbeide forslag til endringer i fordelingsnøkler mellom bispedømmerådene, og mellom bispedømmerådene og Kirkerådet starter opp høsten 2017, slik at forslagene kan sendes på høring våren 2018. Proessen ledes av en prosjektleder og legges frem for Kirkemøtet 2019.»

Kirkerådet får seg forelagt forslag til fordelingsnøkler i sitt desembermøte etter at forslaget har vært på høring.

Sak 10/19 Ny forskrift om døvekirkelige organer

Siden det er vedtatt nye kirkevalgeregler og en ny forskrift for døvemenighetene og døvepresttjenesten etter at forskriften om de døvekirkelige organene ble vedtatt i 2001, er det nødvendig å gjøre en oppdatering av gjeldende forskrift.

Det foreslås at bestemmelsene i kirkeloven § 6 og kirkevalgreglene skal gjelde for valg til de døvekirkelige organer så langt de passer. Dette betyr blant annet at forhåndsstemmegiving kan skje etter samme regler som for tre andre kirkelige valg. Valget til døves menighetsråd knyttes opp til kirkevalgreglene. Saken fremmes for Kirkerådet i september.

Sak 11/19 Alternative menighetsdannelser

Kirkemøtet hadde i 2005 en sak om Valkykjelydar, i 2011 fikk Kirkerådet en evalueringsrapport av ByMenigheten Sandnes, en menighetsopprettelse som Kirkerådet godkjente i 2005 i medhold av KM 9/05. Kirkerådet vedtok at KM 2012 skulle gjøres kjent med evalueringen og at «i det videre arbeid med ny kirkeordning må etableringen av alternative menighetsdannelser utredes (KR 60/11 punkt 4)». Saken fremmes for Kirkerådet i september.

Sak KM 12/19 Melding om kontrollutvalgets arbeid

I henhold til § 5 i Regler for Den norske kirkes kontrollutvalg skal utvalget avgi rapport til Kirkemøtet om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og resultatene av disse.

Sak KM 13/19 Kirkemøtets fordeling av midler 2020 og budsjett 2019

Saken fremmes for Kirkemøtet på bakgrunn av Kirkemøtets budsjettreglement, jf sak KM 05/16. Sakene fremmes for Kirkerådet i desember.

KM 14/19 Endring i personalreglementet

Kirkemøtet 2016 vedtok personalreglement for prester, ansatte ved bispedømmekontorene og for de ansatte i Kirkerådet (KM 04/16). Et partssammensatt utvalg har gjennomgått reglementet, det foretas en opprydding og noen endringsforslag i forhold til gjeldende reglement. Kirkerådet får saken til behandling i desember.

KM 15/19 Revidert strategiplan for Samisk kirkeliv

Kirkemøtet vedtok i 2011 Strategiplan for samisk kirkeliv, i planen er det innarbeidet en handlingsplan for perioden 2012 – 2016. Kirkerådet vedtok i sak 32/16 at «handlingsplanperioden for Strategiplan for Samisk kirkeliv prolongeres ut 2018 i tråd med Samisk kirkeråds vedtak i sak SKR 08/16». Videre vedtok Kirkerådet at revidert Strategiplan skulle legges frem for KM i 2019. Revidert plan har vært ute på høring, den behandles i møte i Samisk kirkeråd i september før fremlegging for Kirkerådet samme måned.

Kirkemøtets forretningsorden

Det er behov for en gjennomgang av Kirkemøtets forretningsorden på flere punkter. Om gjennomgangen vil vise at forretningsorden skal endres, eller om det bør utarbeides en veileder til arbeidet under Kirkemøtet, vil gjennomgangen vise. Det legges frem en sak for Kirkerådet i desember hvor rådet kan ta stilling til eventuelle endringer i forretningsorden.

Behandling av saker med mer under Kirkemøtet

Elektronisk saksbehandling

Erfaringene fra de siste Kirkemøtene tilsier at Kirkemøtet vil få sakene tilsendt elektronisk, og at saksbehandlingen under Kirkemøtet også vil være elektronisk. Det samme gjelder stemmegivning og tegning til saksliste. Dette er ressursbesparende både forut for møtet og under møtet.

Komite- og plenumsbehandling

I henhold til Kirkemøtets forretningsorden skal saker av stor prinsipiell og praktisk betydning komme til behandling i minst to atskilte plenumssamlinger, for øvrig er det Kirkemøtet selv som vedtar behandlingsform for de enkelte saker (§ 6-3 første og annet ledd).

Flere av sakene på årets Kirkemøte har vært på høring bl.a i bispedømmerådene, og for flere av sakene foreslås det kun mindre justeringer i forhold til tidligere kirkemøtevedtak. Dette gjelder sakene 8, 10 12 og 14, det foreslås derfor at de kun legges frem for plenum for en gangs behandling.

Av tyngre saker skal Kirkemøtet behandle Kirkeordning for Den norske kirke, Revidert strategiplan for Samisk kirkeliv og Regler for valg av Kirkeråd. Foruten å være grundig utredet har også disse sakene vært på høring. Det er tradisjon for at Kirkerådets forslag til vedtak tar hensyn til høringsinstansenes synspunkter. Det er bispedømmerådene som utgjør Kirkemøtet, deres synspunkter slik de kom frem i høringene er altså gjenspeilet i vedtaksforslagene. Under komitebehandlingen bør

derfor Kirkerådets forslag til vedtak legges til grunn, og det bør være tungtveiende grunner til å legge frem vesentlige forslag til endringer, dette handler om å ta høringsinstansene på alvor.

Justering av Ordning for hovedgudstjenesten og alminnelige bestemmelser kommer i en egen kategori. Foruten å ha vært på høring er materialet som blir lagt frem for Kirkemøtet behandlet av et tungt fagutvalg og av Bispemøtet. Det vises her også til KR 21/18 som omtaler Kirkemøtets behandling av liturgisaker. Det er her en refleksjon rundt kvalitetssikring også av prosessen i Kirkemøtet. Her konstateres det at dersom det under Kirkemøtet fremmes endringsforslag til liturgien må saken sendes tilbake til Bispemøtet slik at de får anledning til å behandle endringsforslagene i ordinært møte, og saken oversendes på ny fra Kirkerådet til Kirkemøtet året etter. Dette for å sikre både en kvalitetsmessig og læremessig forsvarlig behandling. Dette er i tråd med KMs forretningsorden § 2-4 om spesielle saker. Der heter det at dersom en tilråding som har minst 2/3 flertall i Bispemøtet ikke får flertall i Kirkemøtet sendes saken tilbake til Bispemøtet. Dette betyr at dersom Kirkemøtet ønsker å endre det fremlagte forslag til endring i Ordning for hovedgudstjenesten og alminnelige bestemmelser, må endringsforslagene gå tilbake til Bispemøtet.

De forhold det her er redegjort for skulle tilsi at drøftingene i komiteene bør kunne strammes inn og i all hovedsak medføre kun mindre endringsforslag i forhold til utsendte forslag. Også komitemerknader bør kunne begrenses.

Det foreslås at Kirkerådets medlemmer tar opp til drøfting i sine bispedømmeråd hvordan både komite- og plenumssamtaler på Kirkemøtet kan struktureres slik at de demokratiske prosesser som en sak har vært gjenstand for blir respektert.

Under behandling av sak KR 38/18 konkluderte Kirkerådet med at Kirkemøtet 2019 skulle avholdes i perioden 27.mars – 2.april, dette på bakgrunn av erfaringene fra KM 2018. Med henvisning til drøftingen over som tilsier en mer effektiv komitebehandling, foreslås det at Kirkemøtet avsluttes 1.april 2019.

Dirigentskap

Det er nødvendig med et tydelig og trygt dirigentskap for å få en god gjennomføring av Kirkemøte.

Kirkemøtets forretningsorden har en åpning for å engasjere eksterne til dirigentskapet, selv om normalordningen skal være å velge et dirigentskap blant Kirkemøtets medlemmer: «Kirkemøtet velger for hvert møte et dirigentskap på tre medlemmer med personlige varamedlemmer. Disse skal fortrinnsvis være medlemmer av Kirkemøtet».

God møteledelse er viktig, og det er krevende å være møteleder, spesielt om denne oppgaven kommer på toppen av øvrige gjøremål under Kirkemøtet. Stemningen og tonen i et møte avhenger mye av møteledelsen. Det er viktig at møteledelsen både nyter respekt og har autoritet som møteledere. Møteleder skal skape tillitt slik at Kirkemøtet kan føle seg trygge. Dette krever både god kjennskap til sakene, men også inngående kjennskap til formelle regler for gjennomføring av et møte, ikke minst regler for votering. Møteleder må være klar og utvetydig, slik at misforståelser ikke oppstår.

Selv om det er mulig å engasjere en eller flere eksterne møteledere foreslås det at Lill Tone Grahl-Jacobsen, Tunsberg bispedømme og Kai Steffen Østensen, Agder og Telemark bispedømme gjenvelges som hhv hoveddirigent og meddirigent. Som andre meddirigent foreslås Sofie Braut, Stavanger bispedømme. Forut for

Kirkemøtet vil det foretas en grundig gjennomgang med dirigentskapet av Kirkemøtets forretningsorden, møteteknikk og voteringsorden.

Kirkerådet vil få seg forelagt forslag til saker fordelt på komiteer, samt forslag til tellekorps, komiteledere mm under sitt desembermøte.

Kirkemøtets åpningsdag

Kirkemøtets første dag har tradisjonelt bestått av åpningsgudstjeneste i Nidarosdomen, mottagelse ved Trondheims ordfører i Herresalen, deretter åpningsmøte med gjester og taler, generaldebatt og avsluttende middag på Scandic hotell Nidelven.

En hovedbegrunnelse for generaldebatt åpningsdagen er muligheten Kirkemøtet har hatt til å kommentere statsrådets tale mens vedkommende er tilstede. Erfaringen tilsier imidlertid at statsrådene ikke har vært tilstede under generaldebatten. Det foreslås derfor at åpningsdagen i år får et noe annet preg, og at generaldebatten flyttes til dag to.

I stedet for det tradisjonelle åpningsmøtet på 1,5 time med påfølgende generaldebatt foreslås det et program med 2-3 timers varighet. Programmet kan ha ulike typer innslag; kåseri, leders tale, kulturinnslag, intervju, samtaler med utvalgte personer (jf Vestfrontsamtalene under Olavsfestdagene), for å nevne noen ideer.

Kirkerådet ble opprettet ved lov i 1969, det betyr at Kirkerådet i 2019 har 50 – årsjubileum. Det kan da være naturlig å markere dette under KMs åpning. Et historisk tilbakeblikk kan f.eks kombineres med å se fremover – hva er morgendagens utfordringer.

Olavsfestdagene vil i 2019 ha *forvandling* som tema. 2019. Nasjonalbiblioteket inviterer til nasjonalt bokår i 2019, 500 år etter at den første norske boka ble trykket. På denne bakgrunn kan en foreløpig arbeidstitel for et tema for åpningsdagen være *arv – fremtid – forvandling*.

Sekretariatet har hatt en uforpliktende kontakt med direktør for Olavsfestdagene Petter Myhr og kulturrådgiver ved Nidaros bispedømmekontor Magne Vik Bjørkøy. Begge har sagt seg villige til å være med å planlegge og gjennomføre et program under Kirkemøtets åpningsdag.

Med bakgrunn i markering av Kirkerådets 50-årsjubileum foreslås det at tidligere kirkerådsdirektører og -ledere inviteres til åpningsdagen.

Øvrig program, gudstjenester og andaktsliv

Det legges opp til gudstjeneste i Nidarosdomen på søndagen og avslutningsgudstjeneste i Bakke kirke. Gudstjenestene planlegges i samarbeid med domprosten i Nidaros. Morgen- og aftenbønner avholdes i plenumsalen eventuelt i komiterom dersom dagen avsluttes i komite, opplegget vil være som tidligere år med en kort liturgi og bibellesning.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Kirkemøtet med praktisk planlegging og saksutredninger er arbeidskrevende. Det er utarbeidet et budsjett for kirkemøte over hhv 6 og 7 dager:

Utgift	Budsjett 2018	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2019
	6 dg/5 overnatt	6 dg/5 overnatt	6 dg/5 overnatt	7 dg/6 overnatt
Lønnskostnader:				
Overtid	650 000	428 000	500 000	600 000
Godtgjørelser styrer og råd	100 000	42 000	100 000	120 000
Andre lønnskostnader, feriepenger, AGA, tapt arbeidsfortj	106 000	477 000	500 000	600 000
Sum lønnskostnad:	856 000	947 000	1 100 000	1 320 000
Driftskostnader				
Hotell, overnatting, sal og møterom, servering	3 000 000	2 600 000	2 600 000	3 100 000
Reiseutgifter	?	406 000	400 000	400 000
Andre driftsutgifter(*)	1 000 000	479 000	800 000	800 000
Sum driftskostnad:	4 000 000	3 485 000	3 800 000	4 300 000
Totalkostnad	4 856 000	4 432 000	4 900 000	5 620 000
<i>(*) Andre driftsutgifter består av tre hoveddeler:</i>				
1) IKT-løsninger, leie av kopi/print, kjøp av utstyr og materiell				
2) Leie av lyd, lys, streaming/bilde				
3) Kulturinnslag				
Budsjett 2018 er opprinnelig budsjett, fratrukket Kontrollutvalget				
Regnskapet er per 1. juli.				